

Sobre la pel·lícula: *Ça commence aujourd'hui* Tiffany Tavernier

Hiperrealista i lírica alhora, brutal i gairebé "romàntica", en format *scope* i documental, *Ça commence aujourd'hui* juga amb totes les paradoxes; és aquesta empresa la que es va plantejar des del primer moment en què es va escriure aquesta pel·lícula. En efecte, per què no es pot triar tractar l'escola tractant el *collège* o el *lycée*? Perquè gairebé no s'havia fet cap pel·lícula de l'escola infantil. Que potser l'escola infantil no és el lloc precís del part de la nació? El lloc precís en què el nen esdevé ciutadà per primera vegada a la seva vida,? A França, en qualsevol cas, l'és! Aliant les activitats musicals, poètiques, culinàries, artístiques amb les activitats anomenades "intel·lectuals" (llegir, comptar), avui dia compta com una escola capdavantera en què el nen és més aviat "ben" acollit i en què encara hi ha possibilitats d'aprendre a "expandir-se" i "créixer" sense gaires complexos i pressions.

A la pel·lícula, s'ha triat veure nens de tres i quatre anys recitant poemes contemporanis (Tardieu, Char), cantant cançons, escrivint el seu nom, pintant i fent crêpes. Si es miren bé la pel·lícula, el nombre d'activitats que es proposen als nens és més aviat gran!

Certament, se'ns pot reprotxar que no ens haguem interessat pels eterns problemes de violència i delinqüència dels *collèges* i els *lycées*. Hem preferit sortir del lloc de naixement en què tot és encara "teixible", en què tot és encara "ensenyable" perquè l'escola infantil no estigui encara contaminada (tot i que hi vagi estant a poc a poc) per aquest implacable sistema de la competència.

A més, a diferència dels *collèges* i els *lycées*, és l'única escola que obre encara les portes als pares.

I aquesta és la segona paradoxa!

Quan tota la societat s'enfonsa al seu voltant (més del vint per cent d'atur a la regió on se situa la pel·lícula i una misèria creixent dia rere dia), quan des de fa tres generacions algunes famílies ja no tenen feina, quan pares molt joves ja no tenen energia per sortir de casa i teixir un lligam social amb l'exterior, l'escola infantil, com una illa, obliga de cop "aquest món silenciós" a sortir a la superfície, a vestir-se, a portar el nen a l'escola... Ja no hi ha esglésies, ja no hi ha partits polítics, ja no hi ha sindicats. Tan sols roman la institució de l'escola infantil. Paradoxa? Sí, perquè ni el *collège*, ni el *lycée* segueixen el seu exemple i l'escola infantil, sola, avui dia, ha d'assumir (cada cop més difícilment) el seu paper d'únic espai de socialització possible per als milers de dones i homes que ja no parlen amb ningú i que ja no creuen en res. Aquí també, la pel·lícula planteja la pregunta de la responsabilitat dels pares a l'escola i respon molt indirectament als problemes de violència dels *collèges* i els *lycées*: i si es permetés als pares invertir-se al lloc mateix de l'escola? L'escena del papa conductor de carretera és una escena de la qual n'estàvem molt. És encara una anècdota, hauria de ser un dels pivots de l'escola de demà. Perquè l'escola de demà ha de passar pels pares i ha de vincular els pares, els professors i els nens en una mateixa tasca: la d'esdevenir abans de res éssers humans.

Paradoxa número tres.

Daniel es mou en un món de dones. Poques feines proposen avui dia una configuració així. Seria interessant per Bertran mantenir aquest equilibri invertit. Els pols masculí / femení es freqüen. Ser un home avui dia, no és també assumir la seva part femenina?

Paradoxa número 4.

Aquesta escola infantil que camina, s'intenta trencar! Primer de tot volent obligar-la a seguir l'exemple dels grans! Cada cop es demanden més tests per posar notes al nen i col·locar-lo: sap cordar-se els sabates? Sap comptar fins a cinc? En segon lloc, intentant convèncer que no s'obri gaire la porta als pares... Cada cop més escoles rebutgen ara que els pares travessin el

llindar de la porta d'entrada! Com si els pares no n'haguessin de saber res! Com si tot el que passés entre aquelles parets no fos de la seva incumbència!

Cada cop més, s'exigeix que el nen aprengui a llegir i a comptar, excloent altres disciplines, formatejant ja la seva precoç intel·ligència... Com si només hi hagués una manera d'aprendre! Com si només hi hagués un sol tipus d'intel·ligència! Com si el nen fos tan sols un peó de plastilina del qual, a qualsevol preu, s'ha de retirar i extraure'n un sol benefici: el de ser un bon lector-comptador! Com si pintar, fer música, fer gimnàstica, cuinar, sentir, reconèixer les flors, fossin disciplines vulgar i "inútils", perquè no són productives! I ens sorprèn després quan hi ha aquelles explosions de violència que sorgeixen a l'època de l'adolescència quan la selecció fa la seva obra!!! On són les catarsis? On són els llocs de llibertat i d'expansió personals que sols fan del nen el que és: un ésser definitivament humà i per tant civil!

Paradoxa número 5.

És clar que els problemes socials arriben cada cop més massivament en aquesta escola (només queda ella per parlar-ne!), és clar que els professors ja no poden més, però és la solució correcta declarar: els professors no són assistents socials i l'escola no és el lloc on s'han de plantejar els problemes socials.

Com si es poguessin separar els problemes socials de la feina escolar! El petit Jimmy que rep del seu padrastre, creieu que avançarà veritablement tan ràpid com els altres?

La solució no seria que els serveis socials, l'escola i el sistema polític i els pares treballessin de comú acord i en equip? L'exemple de Samia a la pel·lícula és un exemple encara massa seguit a França. Tothom vol defensar el seu trosset de territori i ningú no es parla per, diguem-ne, "secret professional". I durant aquest temps, el nen s'enfonsa i el professor està esgotat perquè està sol.

Paradoxa número 5.

Parlem del professor. El nou rector del vint-i-tresè mil·lenari. A qui es demana tot. I el que, estranyament, extraordinàriament, sempre es troba sol. Sol davant la classe. Sol davant el seu inspector. Sol davant els pares.

No s'hauria de pensar aquesta feina d'una manera diferent? Per què no pensar en uns quants professors en una mateixa classe? Per què aquest esquema del "mestre i els seus alumnes" no canvia? Encara es correspon a les necessitats d'avui? No s'hauria de flexibilitzar en algunes disciplines aquesta configuració de l'ensenyament?

Paradoxa número 6.

No hi ha prou diners! No hi ha material! Un retard inaudit respecte dels progressos actuals (ordinadors, televisors, magnetoscòpis, etc.) Pensem realment ser creïbles amb els nostres nens quan fem servir un material que els sembla que és de l'edat mitjana?

Paradoxa número 7.

Daniel gasta molta energia per fer de manera que tots se'n pugui sortir. Continuarà sent professor tota la vida? Podrà aguantar? I el relleu, estarà prou ben format?

Aquestes són en algunes línies les diferents accions que s'han d'emprendre.

Espero que no tingueu dificultats per traduir aquest text.

És una pel·lícula que ha triat de tractar l'escola infantil i no el *collège* amb les seves violències i el *lycée* amb la seva delinqüència perquè l'escola infantil és el part de la nació i tots els ciutadans hi neixen.

Nota

Escola infantil: 2-6 anys (école maternelle)

Collège: 12-15 anys

Lycée: 16-18 anys